

Motion till riksdagen

1989/90:Jo229

av Sven-Olof Petersson m.fl. (c)

Svensk sockerbetsodling

Genom en svensk sockerbetsodling tryggas försörjningen av ett viktigt livsmedel. Sockerbetsodlingen är också en viktig del i ett varierat sydsvenskt jordbruk och ger dessutom en icke obetydlig industrisysselsättning. Även andra företag som åkerier, verkstäder m.fl. får betydande inkomster från olika slag av tjänster och service till näringen.

För några år sedan sänktes målsättningen för den svenska sockerproduktionen från 95 % av självförsörjning till 85 % för att ge utrymme för en viss import, framför allt från u-länder. Motivet kan i princip anses relevant, men det är svårt att uppfylla då det socker som ev. importeras i huvudsak kommer från EG.

Betodlingen har emellertid inte dragits ner i förhållande till den nyare målsättningen, men 85 %-målet utgör ändå ett latent hot mot näringen. Vi anser därför att målet om 95 % självförsörjning bör återinföras. Detta bör ges regeringens till känna.

I debatten om jordbrukets framtid, vilken i dag är intensiv, diskuteras det bl.a. hur man skall komma till rätta med överskottet av spannmål. Att i detta läge ytterligare begränsa en odling utan överskottsproblem skulle frigöra ännu mera areal för spannmålsproduktion och leda till ett ökat överskott.

Sockerbetan har en lång växtsäsong vilket gör att den långt fram även under senhösten tar upp näring ur marken. Detta medför att risken för näringsläckage, fram för allt kväve, minskar från de arealer där sockerbetor odlas. Den långa växtsäsongen gör det också möjligt att räkna in sockerbetorna under begreppet "grön mark" enligt det förslag till föreskrifter som lantbruksstyrelsen arbetat fram för att minska utsläppet av näringsämnen till havet. Sockerbetan kräver stor näringstillförsel, vilket gör den till en lämplig gröda i de animalieproducerande delarna av landet som Sydsverige utgör. Skulle denna odling bli nedskuren och då bli ersatt med t.ex. odling av vass skulle det innebära en stor ökning av risken för utsläpp av näringsämnen till havet. Odling av sockerbetor innebär ett bredare urval av grödor vilket gynnar en varierad växtföljd och undvikande av ensidig spannmålsodling. Dessutom ger olika biprodukter från odlingen såsom blast och betmassa ett bra foder för animalieproduktion. Sockerbetsodlingen ingår således i ett väl fungerande kretslopp.

Det görs från sockerindustrins sida allt oftare gällande att en anpassning till EG gör det nödvändigt att vidta strukturrationaliseringar och effektivise-

ringar i den svenska industrin. Med en bevarad målsättning om 85% självförsörjning skulle mycket snart tre av de nuvarande sju sockerbruken bli överflödiga. Ett 95 %-mål kan på längre sikt med ytterligare effektivisering ge samma situation.

Vid en omstrukturering av sockerindustrin är det viktigt att inte endast ta företagekonomiska hänsyn utan även bedöma effekten för jordbruket. Detta gäller givetvis också effekterna för industrin och de samverkande servicenäringarna. Även sådana aspekter som ökad belastning på vägarna och miljön av längre bettransporter måste noga beaktas.

Nuvarande produktion på ca 2.5 milj. ton motsvarar halva den svenska spannmålsproduktionen och längre transportavstånd skulle otvivelaktigt påverka vägar och trafik i berörda områden negativt. Detta gäller exempelvis transporter av betor från Blekinge och Kristianstadsområdet till Köpingsbro vid en nedläggning av Karpalund.

Ny och förbättrad teknik gör det ständigt möjligt att använda råvaror från jordbruket till nya användningsområden. Det är viktigt att den resurs som åkermarken i detta sammanhang utgör utnyttjas. En utredning med uppgift att bedöma möjligheterna till utnyttjande av sockerbetor/socker som bas för annan industriell produktion bör komma till stånd. Detta gäller även andra gröders möjligheter till nyttjande för industriproduktion/alternativ användning.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om självförsörjningsgraden på socker,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om betydelsen av svensk sockerbetsodling,
3. att riksdagen hos regeringen begär en utredning om alternativ användning av jordbruksprodukter för industriändamål.

Stockholm den 25 januari 1990

Sven-Olof Petersson (c)

Karl-Erik Olsson (c)

Ingbritt Irhammar (c)

Mot. 1989/90

Jo229